

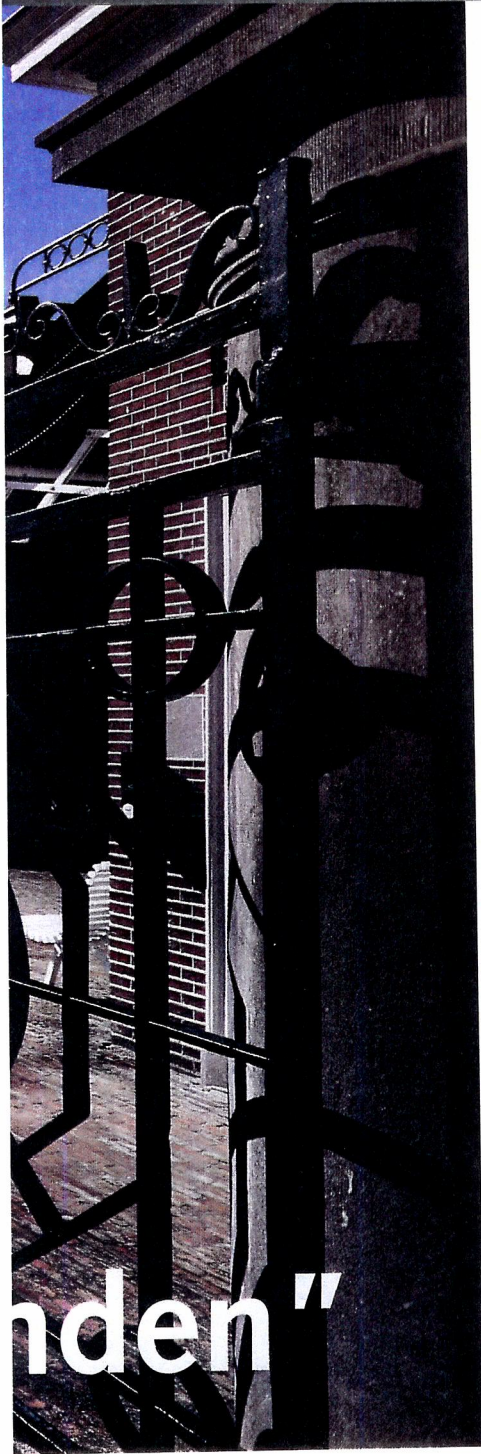
“Je moet het zelf leuk v

Uitstralen dat iedereen welkom is en tonen wat voor moois je in huis hebt. Dat wil Stichting R.K. Begraafplaatsen te 's Gravenhage en daarom organiseert de stichting het hele jaar door bijzondere evenementen, van zigeunerorkest tot een workshop schilderen of dichten. Het is een goed voorbeeld van een begraafplaats (twee in dit geval) waar de pr uiterst serieus wordt genomen en origineel wordt aangepakt. Astrid Oranje en Susan Veninga zijn de drijvende krachten achter het veelzijdige programma.

St. Petrus Banden in Den Haag behoort ongetwijfeld tot de mooiste en meest bijzondere begraafplaatsen van Neder-

land. Het is een kleine, overzichtelijke en – bijzonder voor een katholieke begraafplaats – zeer groene plek, met ook nog

eens prachtige architectuur. Midden op de begraafplaats staat een kapel in neoclassicistische stijl uit 1838, en aan wat vroeger

St. Petrus Banden

een ingang midden in de arcade.

Aan de achterzijde van de arcade zijn een columbarium en bovengrondse graven geplaatst.

Astrid Oranje is 'operationeel manager' van St. Petrus Banden én St. Barbara, 4,5 kilometer verderop in Den Haag. "Ik pendel heen en weer tussen de twee begraafplaatsen." Beide zijn eigendom van Stichting R.K. Begraafplaatsen te 's Gravenhage.

Begin 19e eeuw sloten vier grote parochies in Den Haag de handen ineen en besloten een katholieke begraafplaats aan te leggen. Dat werd St. Petrus Banden, in 1829-1830. Bijna een eeuw later kwam daar een tweede bij: St. Barbara in 1920.

■ Laagdrempelig

Mijn bezoek aan Den Haag is ingegeven door de mails die de redactie van *De Begraafplaats* sinds 2015 een paar keer per jaar ontvangt van de stichting. Daarin staat de agenda van de komende tijd. Het valt iedere keer weer op hoe mooi gevuld die is met, vaak bijzondere, culturele evenementen.

Dat is het werk van Astrid Oranje en Susan Veninga. "Wij vullen elkaar heel goed aan," zegt Oranje. Veninga is project coördinator bij de stichting, ze is verantwoordelijk voor de nieuwe website en heeft als taak nieuwe doelgroepen te bereiken door sociale media en de organisatie van laagdrempelige bijeenkomsten. Oranje werkt al 33 jaar op de begraafplaatsen, Veninga sinds begin 2015, dat is niet toevallig ongeveer het moment waarop wij de eerste mail met agenda ontvingen.

"Wij willen uitstralen dat iedereen welkom is," zegt Veninga. "Uiteraard is de oorsprong katholiek en zijn beide begraafplaatsen nog steeds katholiek," vult Oranje aan, "maar we zien ook dat er steeds minder katholieke diensten plaats vinden hier in de kapel."

Daarom zijn ze op zoek naar 'nieuwe aanwas'. De evenementen en de website

helpen daarbij. "We willen mensen de warmte en de schoonheid van de plek laten voelen. En uit reacties blijkt dat dit ook lukt. Laatst was hier een vrouw met een familiegraf in Nijmegen. 'Ik vind hier zo gezellig, ik wil niet meer in Nijmegen,' zei ze. Dergelijke reacties krijgen we vaker. Mensen voelen zich welkom. Overdag is de kapel altijd open. Dat wordt gewaardeerd."

Rondleidingen, workshops, lezingen, (muziek)optredens, gedenkbijeenkomsten, het wordt allemaal georganiseerd door Oranje en Veninga. Op zich is dat al bijzonder, die variëteit, maar wat het nog meer bijzonder maakt, is de originele invalshoek die ze vaak weten te vinden. Zoals 'Reflectie op zondag', onder begeleiding van een filosofisch practicus. Het wordt ook aantrekkelijk gebracht, waardoor je denkt, daar wil ik bij zijn: 'Een zondagochtend en een begraafplaats; twee fijne ingrediënten om te reflecteren met elkaar'.

Een lezing over de Tweede Wereldoorlog, optreden van jong talent van het Koninklijk Conservatorium in Den Haag, een lezing door een vrouw die de tsunami in 2004 heeft meegemaakt, een workshop schilderen, een poëzieworkshop, het heeft allemaal plaatsgevonden.

"En uiteraard is er elk jaar een Allerzielenviering," zegt Oranje. "Een mis waarin alle namen van de in het afgelopen jaar overledenen worden opgenoemd. De begraafplaats staat vol vuurkorven en met fakkels gaan we langs de graven die gezegend worden."

Muziek op de begraafplaats hoeft niet per se klassiek en ingetogen te zijn. Dit jaar trad tijdens de Week van de Begraafplaats de vrolijke gypsy jazzband Pierre et les Optimistes op. En het jaar daarvoor was het Blackgospelkoor Miracles een groot succes.

De Week van de Begraafplaats is niet het enige moment in het jaar om iets speciaals te organiseren, zegt Oranje. "Ook de Maand van de Filosofie en Monu-

de grens van de begraafplaats was, aan de overzijde van de entree, is een arcade uit 1885, met veel monumentale grafmonumenten. Slechts twee begraafplaatsen in Nederland hebben zo'n arcade, de andere is op R.K. Begraafplaats Laurentius in Rotterdam, maar die is eenvoudiger dan de Haagse arcade.

De begraafplaats ziet er verzorgd uit, zowel het groen en de graven als de gebouwen; de arcade is in 2008 gerestaureerd.

In 2009 is de begraafplaats uitgebreid met een terrein aan de zuidkant, achter de arcade, "waar vroeger de paarden stonden," zegt Astrid Oranje. De toegang tot dit nieuwe deel kan worden bereikt via

mentendag zijn bij uitstek geschikt voor begraafplaatsen om op in te springen met een speciaal programma." De afgelopen twee jaar werd tijdens de Maand van de Filosofie (april) een lezing georganiseerd. Veninga: "een lezing met een filosofisch thema. De eerste keer was het 'Elke dag herinneren' en de tweede keer 'De ziel'. Er kwamen per keer circa veertig mensen op af."

"Doe ook mee aan plaatselijke evenementen. In Den Haag hebben we het Binckhorstfestival (Sint Barbara ligt aan de Binckhorstlaan, red.). Verleden jaar trad tijdens dat festival de gypsy band voor het eerst bij ons op. Dat was een van de drukst bezochte optredens tijdens dat festival."

Eind verleden maand vond voor het eerst de 'doodgewone fietstocht' plaats. Samen met een Haagse gids werd er gefietst van St. Barbara naar St. Petrus Banden, langs bijzondere Haagse plekken in de binnenstad. Zo werden beide begraafplaatsen in één keer onder de aandacht gebracht.

■ Creatief denken

Niet elke begraafplaats heeft een eigen primedewerker, laat staan zo'n professionele als Veninga, en niet elke begraafplaats heeft zoveel moois te bieden en ligt in een stad met een cultureel geïnteresseerd publiek. Wat kunnen die 'minder fortuinlijke' begraafplaatsen leren van hen?

"Het allerbelangrijkste is, dat je het zelf leuk moet vinden: mooie evenementen bedenken en organiseren, creatief denken. Vervolgens is het gewoon hard werken om het mogelijk te maken."

In Den Haag is er een budget. "Maar dat is nooit genoeg. We moeten altijd keuzes maken en ook daarin creatief zijn. De agenda bekend maken en mensen bereiken is niet moeilijk. Zorg voor een goed contact met de lokale pers. Eén van onze

Astrid Oranje (links) en Susan Veninga

contacten bij de pers zet zelf ook altijd elk evenement op Facebook."

De diensten uitbreiden en ook op dat gebied creatief denken, helpt ook. "Wij hadden laatst een avondbegrafenis met fakkels. Heel bijzonder was dat." Mensen kunnen zich abonneren op een plantenabonnement. "Voor 75 euro per jaar planten wij bij het graf planten. In het voorjaar violen, in de zomer begonia's en in het najaar erica's." Dat zijn extra inkomsten

waarmee evenementen mogelijk kunnen worden gemaakt.

En of het mooie programma daar iets mee te maken heeft, dat is lastig meetbaar, maar het aantal begravingen neemt langzaam weer toe. ■

Op 9 november tijdens de Studiedag PR & Communicatie houden Astrid Oranje en Susan Veninga een lezing en geven ze een workshop.